

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 16, 22, 34, 40, 46, 67,
74 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 21¹ STRAIPSNIŲ
ĮSTATYMAS**

2018 m. gruodžio 20 d. Nr. XIII-1891
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 17¹ dalimi:

„17¹. **Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolai** (toliau – **ketinimų protokolai**) – elektros tinklų operatoriaus ir gamintojo susitarimas, kuriuo, be kita ko, gamintojas įsipareigoja per nustatytą laikotarpį parengti savo elektros įrenginius prijungti prie elektros tinklų, o tinklų operatorius – per nustatytą laikotarpį prijungti gamintojo elektros įrenginius prie savo valdomų elektros tinklų.“

2. Papildyti 2 straipsnį 18¹ dalimi:

„18¹. **Energijos kaupimo įrenginys elektros sistemoje** – įrenginys, kuriame gali būti kaupiama ir į elektros tinklus atiduodama elektros energija arba įrenginys, kuriame elektros energija gali būti konvertuojama į kitos rūšies energiją ir vėl kaip elektros energija grąžinama į elektros tinklus (įskaitant elektros baterijas, hidroakumuliacines elektrines, kondensatorius, suspausto oro ar vandenilio saugyklas).“

3. Papildyti 2 straipsnį 35¹ dalimi:

„35¹. **Prievolių įvykdymo užtikrinimas** – finansinė garantija ar finansinis laidavimas, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme.“

2 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytų reikalavimų taikymo ir įvertinimo tvarka nustatoma Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse. Leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo terminas pratęsimas, kai asmuo pateikia šio straipsnio 6 dalyje nurodytus dokumentus bei įrodymus ir prievolių įvykdymo užtikrinimą prašomam pratęsti leidimo galiojimo terminui šio įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

2. Papildyti 16 straipsnio 9 dalį 5 punktu:

„5) pateikusiems rašytinį įsipareigojimą nugriauti ar išmontuoti elektrinę Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, kai įsigalioja Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimas panaikinti leidimo gaminti elektros energiją galiojimą. Įsipareigojime taip pat turi būti nustatyta leidimo turėtojo prievolė nugriauti ar išmontuoti elektrinės prijungimui reikalingus elektros tinklus ir nugriovimą ar išmontavimą vykdyti pagal tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas griovimo ar išmontavimo projektui rengti. Elektrinė gali būti nenugriauta ar neišmontuota, jeigu ją numatoma naudoti kitiems tikslams, atitinkantiems teisės aktų reikalavimus. Šio punkto nuostata taikoma elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams.“

3. Pripažinti netekusiu galios 16 straipsnio 12 dalies 3 punktą.

4. Pripažinti netekusia galios 16 straipsnio 13 dalį.

3 straipsnis. Įstatymo papildymas 21¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 21¹ straipsniu:

„21¹ straipsnis. Gamintojų įsipareigojimai

1. Gamintojas, pasirašęs šio įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą, tinklų operatoriui privalo pateikti savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį tinklų operatoriui gamintojo įsipareigojimo įvykdymą, ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos. Gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimas privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolas. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 15 eurų už 1 kW. Norint pratęsti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos terminą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 16 straipsnio 7 dalyje, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 15 eurų už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.

2. Jeigu gamintojas užbaigia ketinimų protokole numatytos įrengtosios galios elektrinės statybą Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir gamintojui šiame įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas gaminti elektros energiją arba gamintojas, dalyvaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodytame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, nelaimi šio skatinimo kvotų paskirstymo aukciono arba atsisako jame dalyvauti, tinklų operatorius, gavęs gamintojo prašymą, atsisako savo teisių pagal gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą ir grąžina jį šiam gamintojui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, o šalių teisės ir pareigos pagal ketinimų protokolą pasibaigia.

3. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratęsimus, neįvykdo ketinimų protokole nustatyto įsipareigojimo pastatyti ar įrengti ketinimų protokole nurodytos įrengtosios galios elektrinę, tinklų operatorius pasinaudoja visu šio gamintojo pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu, išskyrus atvejus, kai tokie įsipareigojimai neįvykdomi dėl aplinkybių, kurių šis gamintojas negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti ketinimų protokolo ir (ar) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, taip pat dėl įstatymų nustatytų kitų aplinkybių, kai nėra šio gamintojo kaltės. Tais atvejais, kai yra šioje dalyje nurodytos aplinkybės, gamintojas pateikia tinklų operatoriumi dokumentus, įrodančius, kad yra šioje dalyje nurodytos aplinkybės, o tinklų operatorius įvertina pateiktus dokumentus ir priima sprendimą dėl pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo.

4. Jeigu gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri apskaičiuojama 0,0123 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, išreikšto dienomis.

5. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratęsimus, pastato ar įrengia mažesnės galios elektrinę, negu buvo įsipareigojęs pagal ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai neįvykdytiems įsipareigojimams.

6. Pagal gamintojo pateiktą prievolių įvykdymo užtikrinimą tinklų operatoriaus gautos lėšos įvertinamos nustatant skirstymo ir perdavimo tiekimo paslaugų kainų viršutinės ribas.“

4 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 22 straipsnį 8 dalimi:

„8. Gamintojas, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir pateikia elektros tinklų operatoriumi prašymą pasirašyti ketinimų protokolą. Ši nuostata netaikoma gaminantiems vartotojams, gamintojams, planuojantiems gaminti elektros energiją savo reikmėms ir ūkio poreikiams ir planuojantiems į elektros tinklus patiekti elektros energiją, likusią nuo savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvartotos elektros energijos, kai elektrinės įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 500 kW ir ne didesnė negu gamintojo objektui suteikta leistinoji naudoti galia, ir gamintojams, planuojantiems gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus.“

2. Papildyti 22 straipsnį 9 dalimi:

„9. Tinklų operatorius privalo per 30 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 8 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos su gamintoju pasirašyti ketinimų protokolą. Ketinimų protokole privalo būti nurodyta:

1) planuojamos statyti elektrinės galia ir naudojama energijos rūšis;

2) terminas, per kurį gamintojas įsipareigoja pastatyti elektrinę, baigti savo elektros tinklų dalyje susijusius darbus ir pateikti reikalingus dokumentus Valstybinei energetikos inspekcijai leidimui gaminti elektros energiją gauti;

3) gamintojo įsipareigojimas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos Valstybinei energetikos inspekcijai pateikti prašymą išduoti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus arba Komisijai pateikti prašymą dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, jeigu asmuo ketina statyti ar įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines ir pasinaudoti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1–3 punktuose nurodytomis skatinimo priemonėmis;

4) tinklų operatoriaus įsipareigojimas per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį nuo su tinklų operatoriumi suderinto techninio projekto pateikimo dienos arba per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos, jeigu toks techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, parengti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą;

5) gamintojo įsipareigojimas per vieną mėnesį nuo dienos, kai tinklų operatorius pateikia elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą, atitinkantį suderintą techninį projektą, arba elektros tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas, jeigu techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, pasirašyti prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį;

6) gamintojo įsipareigojimas elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka apmokėti elektrinės prijungimo išlaidas;

7) tinklų operatoriaus įsipareigojimas prijungti gamintojų, gaminančių elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, elektrinę prie elektros tinklų ir užtikrinti patikimą joje pagamintos elektros energijos perdavimą ir paskirstymą per terminą, kuris negali būti ilgesnis už Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus;

8) gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, jo pateikimo ir panaudojimo sąlygos ir tvarka;

9) savivaldybės, kurioje numatoma statyti ar įrengti elektrinę, administracijos patvirtinimas, kad planuojamos nurodytos galios ir tipo elektrinės įrengimas ar statyba pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus yra galimi;

10) Lietuvos kariuomenės patvirtinimas, kai planuojama statyti vėjo elektrines, kad teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, netaikomi apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines.“

3. Papildyti 22 straipsnį 10 dalimi:

„10. Šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytas terminas pratęsiamas dėl šioje dalyje nurodytų priežasčių, tačiau laikotarpis, kuriam pratęsiamas nurodytas terminas, neturi viršyti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo termino:

1) dėl valstybės veiksmų, trečiųjų asmenų veiksmų ar esant nenugalimos jėgos aplinkybėms šio straipsnio 8 dalyje nurodyto asmens prašymu;

2) šio straipsnio 8 dalyje nurodyto asmens prašymu;

3) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje ir kitais teisės aktuose nustatytais atvejais.“

4. Papildyti 22 straipsnį 11 dalimi:

„11. Ketinimų protokolo pavyzdinę formą tvirtinta Komisija.“

5 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„34 straipsnis. Atsiskaitymo už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais garantijos

Skirstomųjų tinklų operatoriai ir vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos tiekimo sutartį, privalo sudaryti sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais ir už kitas operatoriaus teikiamas paslaugas, susijusias su elektros energijos persiuntimu, išskyrus už elektros energijos, skirtos energijos kaupimo įrenginiams įkrauti, persiuntimą, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Nepriklausomas tiekėjas, kuris yra sudaręs sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi dėl atsiskaitymo už vartotojui suteiktas persiuntimo paslaugas, skirstomųjų tinklų operatorius ar vartotojas, pažeidę su perdavimo sistemos operatoriumi sudarytą sutartį, privalo perdavimo sistemos operatoriaus reikalavimu užtikrinti visų savo prievolių įvykdymą.“

6 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Vartotojai, kurių įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos tiekimo sutartį, privalo sudaryti sutartį su

skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė negu 1 MW, įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Nepriklausomas tiekėjas, kuris yra sudaręs sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi dėl atsiskaitymo už vartotojui suteiktas persiuntimo paslaugas bei už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, ir vartotojas, pažeidęs su skirstomųjų tinklų operatoriumi sudarytą sutartį, privalo skirstomųjų tinklų operatoriaus reikalavimu pateikti visų savo prievolių tinkamo įvykdymo užtikrinimą.“

7 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 46 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pirkdami elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, privalo skirstomųjų tinklų operatoriui apmokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė negu 1 MW, įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs skirstomųjų tinklų operatoriaus ir nepriklausomo tiekėjo sutikimą bei būdamas atsakingas skirstomųjų tinklų operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti nepriklausomam tiekėjui.“

2. Pakeisti 46 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų, pirkdami elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, privalo perdavimo sistemos operatoriui apmokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs perdavimo sistemos operatoriaus ir nepriklausomo tiekėjo sutikimą bei būdamas atsakingas perdavimo sistemos operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti nepriklausomam tiekėjui.“

8 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 67 straipsnio 8 dalį.

9 straipsnis. 74 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 74 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir šios elektros energijos, kurią gamina rinkos dalyviai, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, balansavimas vykdomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;“.

2. Pakeisti 74 straipsnio 5 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) elektros energiją, būtiną elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti, taip pat už elektros energiją skirtą energijos kaupimo įrenginių, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė nei 1 MW, įkrovimui, kada energijos kaupimo įrenginių įkrovimui patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus, o termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse – už elektros energiją, būtiną bendram elektros energijos ir šilumos gamybos technologiniam procesui užtikrinti;“.

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šio įstatymo 1 straipsnio 1 ir 3 dalys, 2, 3, 4, 8 straipsniai ir 9 straipsnio 1 dalis, išskyrus šio straipsnio 6 dalį, įsigalioja 2019 m. gegužės 1 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalis, 5, 6, 7 straipsniai ir 9 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.

3. Asmenys, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo teisės aktų nustatyta tvarka išduotas leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir (ar) elektrinės prijungimo prie energetikos tinklų prijungimo sąlygos ir (ar) kurie teisės aktų nustatyta tvarka yra suderinę techninį elektrinės įrengimo ir prijungimo prie esamų elektros tinklų projektą su elektros tinklų operatoriumi, tačiau su elektros tinklų operatoriumi neturi sudarę elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugų sutarties ir ketina tęsti leidimu reglamentuojamą elektros energijos gamybos pajėgumų plėtrą, per 30 kalendorinių dienų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos elektros tinklų operatoriui, prie kurio tinklų bus prijungiamos jų plėtojamos elektrinės, pateikia prašymą pasirašyti elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolą ir pateikia prievolių įvykdymo užtikrinimą, kaip tai nurodyta šio įstatymo 3 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytų asmenų pateikiamas prievolių įvykdymo užtikrinimas yra skirtas elektros tinklų galiai ir pralaidumams rezervuoti. Jeigu asmuo per nustatytą laikotarpį elektros tinklų operatoriui nepateikia prievolių įvykdymo užtikrinimo, leidimas plėtoti elektros

energijos gamybos pajėgumus laikomas negaliojančiu, o elektros tinklų galia ir pralaidumai nėra rezervuoti.

5. Šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje išdėstytos Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos netaikomos rinkos dalyviams, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis įgijo teisę pasinaudoti fiksuotu elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių tarifu. Šių rinkos dalyvių elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, šios elektros energijos balansavimas ir jos centralizuota prekyba, vykdomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, laikomi viešuosius interesus atitinkančiomis paslaugomis.

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki 2019 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo 1 straipsnio 1 ir 3 dalių, 2, 3, 4, 8 straipsnių ir 9 straipsnio 1 dalies įgyvendinamuosius teisės aktus.

7. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, atsižvelgdama į šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalį, 5, 6, 7 straipsnius ir 9 straipsnio 2 dalį, iki 2018 m. gruodžio 31 d. turi paskelbti naujas perdavimo sistemos operatoriaus patvirtintas elektros energijos perdavimo paslaugų kainas ir jų taikymo tvarką, kuri įsigalios nuo 2019 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė